TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 12. maijā *

Lieta C-144/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Kammergericht Berlin* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 8. martā un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 18. martā, tiesvedībā

***Berliner Verkehrsbetriebe* (*BVG*)**

pret

JPMorgan Chase Bank NA, Frankfurt Branch.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 10. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Berliner Verkehrsbetriebe* (*BVG*), *Anstalt des öffentlichen Rechts* vārdā — K. Štemfle [*C. Stempfle*] un K. Volohonska [*C. Volohonsky*], *Rechtsanwälte*, kā arī T. Lords [*T. Lord*], *barrister*,

— *JPMorgan Chase Bank NA, Frankfurt Branch*, vārdā — K. Zafenreiters [*K. Saffenreuther*] un K. Šmits [*C. Schmitt*], *Rechtsanwälte*,

— Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*] un J. Vlačils [*J. Vláčil*], pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — H. Volkere [*H. Walker*], pārstāve, kam palīdz A. Henšovs [*A. Henshaw*], *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā — A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un S. Grīnheida [*S. Grünheid*], kā arī M. Vailderspins [*M. Wilderspin*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 22. panta 2. punktu un 27. pantu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Berliner Verkehrsbetriebe (BVG), Anstalt des öffentlichen Rechts* (turpmāk tekstā — "*BVG*") un *JPMorgan Chase Bank NA* (turpmāk tekstā — "*JPM*"), *Frankfurt Branch* attiecībā uz līgumu par atvasinātu finanšu instrumentu.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 44/2001 preambulas vienpadsmitajā apsvērumā ir paredzēts:

"Jurisdikcijas normām jābūt ļoti skaidri nosakāmām, un tām jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā parasti ir atbildētāja domicils un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās

tiesas prāvas priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai padarītu [..] normas atklātākas [..]."

4 Šīs regulas 1. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šo regulu piemēro civillietās un komerclietās neatkarīgi no tiesas iestādes būtības. To, cita starpā, nepiemēro ieņēmumu, muitas vai ar administratīviem jautājumiem saistītās lietās."

5 Minētās regulas 2. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

"Saskaņā ar šo regulu, personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

6 Tās pašas regulas 22. panta 1., 2. un 4. punktā — kas ietilpst tās II nodaļas 6. iedaļā — ir noteikts:

"Šādām tiesām ir izņēmuma jurisdikcija neatkarīgi no domicila:

1. tiesvedībā, kuras priekšmets ir nekustamā īpašuma lietu tiesības vai nekustamā īpašuma noma, dalībvalsts tiesas, kurās atrodas īpašums.

[..];

2. tiesvedībā, kuras priekšmets ir uzņēmējsabiedrību, citu juridisku personu vai fizisku vai juridisku personu apvienību struktūras spēkā esamība, to spēkā neesamība vai izbeigšanās vai to orgānu [institūciju] pieņemto lēmumu likumīgums, tās dalībvalsts tiesā, kurā atrodas uzņēmējsabiedrības, juridiskas personas vai apvienības mītne. Lai noteiktu šo mītni, tiesa piemēro starptautisko privāttiesību normas;

[..]

4. tiesvedībā attiecībā uz tādu patentu, preču zīmju, dizainparaugu vai citu līdzīgu tiesību reģistrāciju vai likumīgumu, kas jādeponē [jāpiesaka] vai jāreģistrē, tās dalībvalsts tiesas, kurā deponēšana [pieteikšana] vai reģistrācija ir piemērota, notikusi vai kurā to uzskata par notikušu saskaņā ar kāda Kopienas akta vai starptautiskas konvencijas noteikumiem.

[..]"

7 Regulas Nr. 44/2001 23. pantā ir paredzēts:

"1. Ja puses, no kurām vienai vai vairākām domicils ir kādā dalībvalstī, vienojas par kādas dalībvalsts tiesu(-ām), kurai(-ām) piekritīgi visi strīdi, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar konkrētām tiesiskām attiecībām, jurisdikcija ir šai tiesai vai tiesām. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. [..]

[..]

5. Nolīgumam vai tresta dibināšanas akta noteikumiem, ar ko piešķir jurisdikciju, nav likumīga spēka, ja tie ir pretrunā ar 13., 17. vai 21. pantu, vai, ja tiesām, kuru jurisdikciju tie izslēdz, ir izņēmuma jurisdikcija saskaņā ar 22. pantu."

8 Šīs regulas 25. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"Ja kāda dalībvalsts tiesa saņem lietu, kura principā ir saistīta ar lietu, kurā citas dalībvalsts tiesai ir izņēmuma jurisdikcija saskaņā ar 22. pantu, tā pēc pašas ierosmes paziņo, ka tai nav jurisdikcijas."

9 Minētās regulas 27. pantā ir noteikts:

"1. Ja prasības par vienu un to pašu pamatu un priekšmetu starp tām pašām pusēm ceļ dažādu līgumslēdzēju valstu tiesās, visas pārējās tiesas, izņemot tiesu, kurā pirmajā iesniegta lieta, pēc pašu iniciatīvas aptur lietas izskatīšanu, līdz tiek noskaidrota jurisdikcija tai tiesai, kurā pirmajā lieta iesniegta.

2. Ja tiek konstatēta pirmās iesaistītās tiesas jurisdikcija, otrajai iesaistītajai tiesai jāatsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai."

10 Tās pašas regulas 33. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstī pieņemts spriedums bez kādas īpašas procedūras atzīstams pārējās dalībvalstīs."

11 Regulas Nr. 44/2001 35. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

"Turklāt spriedumu neatzīst, ja tas ir pretrunā ar II nodaļas 3., 4. vai 6. [ie]daļu, kā arī 72. pantā paredzētajā gadījumā."

12 Šīs regulas 38. panta 1. punktā ir noteikts:

"Kādā dalībvalstī pieņemts spriedums, kas izpildāms minētajā valstī, jāizpilda citā līgumslēdzējā valstī, ja pēc kādas ieinteresētās puses pieprasījuma tas ir pasludināts par izpildāmu attiecīgajā valstī."

13 Minētās regulas 60. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Šīs regulas mērķiem uzņēmējsabiedrības vai citas juridiskas personas vai fizisku un juridisku personu apvienības domicils ir vietā, kur tai ir:

a) statūtos noteiktā atrašanās vieta [juridiskā adrese]; vai

b) galvenais birojs [galvenā vadība]; vai

c) galvenā darbības vieta."

Pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

14 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka 2007. gada 19. jūlijā *JPM* — Amerikas investīciju banka, kuras juridiskā adrese ir Ņujorkā (Amerikas Savienotās Valstis) un kurai ir dažādas filiāles un meitas sabiedrības Eiropā, tostarp Vācijā un Apvienotajā Karalistē, — un *BVG* — publisko tiesību juridiska persona, kuras juridiskā adrese ir Berlīnē (Vācija) un kura nodarbojas ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Berlīnes federālajā zemē, — ar darījuma apstiprinājumu ("trade confirmation") noslēdza

darījumu, kas tiek dēvēts par "Independent Collateral Enhancement Transaction", kurš īpaši ietver līgumu (turpmāk tekstā — "*JPM Swap* līgums"). Šajā līgumā ir ietverta jurisdikcijas noteikšanas klauzula par labu Anglijas tiesām.

15 No lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar *JPM Swap* līguma noteikumiem *BVG* īpaši uzņēmās pienākumu samaksāt *JPM* summas, kuru apmērs varēja sasniegt USD 220 miljonus, ja tiktu pārtraukti maksājumi, kas ietekmē atsevišķas trešās sabiedrības, un ka *BVG* kā atlīdzību saņēma piemaksu aptuveni USD 7,8 miljonu apmērā.

Tiesvedība, ko Anglijā ierosinājusi "JPM" un tās Lielbritānijas meitas sabiedrība

16 *JPM* apgalvo, ka kopš 2008. gada septembra atsevišķas trešās sabiedrības, kas minētas *JPM Swap* līgumā, ir nonākušas situācijā, kurā tiek pārtraukti maksājumi, un ka *JPM* tāpēc ir lūgusi *BVG* samaksāt atbilstoši šim līgumam maksājamās summas. Tā kā *BVG* atteikusies maksāt minētās summas, *JPM* Londonas filiāle un *JPM* Lielbritānijas meitas sabiedrība 2008. gada 10. oktobrī ir vērsušās pret *BVG* Anglijā, *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Apvienotā Karaliste) (turpmāk tekstā — "*High Court*"), kas ir tiesa, kurai ir jurisdikcija saskaņā ar *JPM Swap* līguma noteikumiem un tātad principā saskaņā ar Regulu Nr. 44/2001 atbilstoši tās 23. pantam. Šī prasība bija par summas aptuveni USD 112 miljonu apmērā samaksu saskaņā ar *BGV* pienākumiem veikt maksājumu, kuri izriet no *JPM Swap* līguma, vai par zaudējumu atlīdzību tādas pašas summas apmērā, kā arī par to, lai tiesa pasludinātu virkni "paziņojumu", kuros būtībā tiktu konstatēts, ka *BVG* ir noslēgusi *JPM Swap* līgumu brīvi, nebalstīdamās uz padomiem, ko sniegusi *JPM* vai tās Lielbritānijas meitas sabiedrība, un ka tādējādi šis līgums ir spēkā un ir izpildāms.

17 Pret *JPM* un tās meitas sabiedrības iesniegto prasību *BVG* iebilda, ka tai nav pienākuma veikt maksājumu, jo *JPM* tai esot sniegusi sliktus padomus par *JPM Swap* līgumu. Tad *BVG* izvirzīja citus aizstāvības argumentus, saskaņā ar kuriem *JPM Swap* līgums neesot spēkā tādēļ, ka, slēdzot līgumu, tā esot rīkojusies *ultra vires* un ka tādējādi *BVG* institūciju lēmumi, kuru rezultātā noslēgts šis līgums, neesot spēkā.

18 *BVG* arī iesniedza lūgumu *High Court* atteikties no lietas par labu Vācijas tiesām, kurām, pēc *BVG* uzskatiem, ir izņēmuma jurisdikcija tās izskatīšanā saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punktu. Ar 2009. gada 7. septembra spriedumu *High Court* šo lūgumu noraidīja. Saņēmusi *BVG* iesniegtu apelācijas sūdzību, *Court of Appeal* (*England & Wales*) (*Civil Division*) (Apvienotā Karaliste) šo spriedumu apstiprināja ar 2010. gada 28. aprīļa spriedumu, negaidīdama šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atrisinājumu. Lūgums atļaut vērsties ar apelāciju *Supreme Court* (Apvienotā Karaliste) tika apmierināts. *Supreme Court* saistībā ar minēto apelācijas tiesvedību ar 2010. gada 21. decembra lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 7. februārī ar numuru C-54/11, iesniedza lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Tiesvedība, ko Vācijā ierosinājusi "BVG"

19 *BVG* 2009. gada 9. martā iesniedza *Landgericht Berlin* [Berlīnes apgabaltiesā] (Vācija) prasību pret *JPM* filiāli Frankfurtē pie Mainas, lai panāktu, ka šī tiesa, pirmkārt, konstatē, ka *JPM Swap* līgums, ņemot vērā [*BVG*] statūtus, nav spēkā tā priekšmeta *ultra vires* rakstura dēļ, vai, otrkārt, pakārtoti, — izdod rīkojumu *JPM* atbrīvot to no visiem pienākumiem, kuri izriet no minētā līguma, kā kompensāciju tās tiesībām uz zaudējumu atlīdzību *JPM* sniegto kļūdaino padomu dēļ un, treškārt, piespriež *JPM* atlīdzināt tai zaudējumus.

20 Saistībā ar šo lietu *BVG* norāda, ka *Landgericht Berlin* — tiesai, kurā otrajā iesniegta lieta, — ir izņēmuma jurisdikcija atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punktam. Tādējādi šai tiesai būtu jāīsteno tajā ierosinātā tiesvedība, neņemot vērā Anglijā ierosināto tiesvedību, un tai nebūtu tiesību apturēt šo tiesvedību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punktu. Tomēr *Landgericht Berlin* ar 2009. gada 26. maija rīkojumu nolēma apturēt minēto tiesvedību. *BVG* ar "sofortige Beschwerde" pārsūdzēja šo lēmumu pašā *Landgericht Berlin*. Tā kā minētā tiesa šo pārsūdzību neapmierināja, lieta pēc pašas minētās tiesas iniciatīvas tika nodota *Kammergericht Berlin* [Berlīnes Augstākajā tiesā] (Vācija) saskaņā ar piemērojamām Vācijas procesuālo tiesību normām.

21 *Kammergericht Berlin*, tāpat kā *Landgericht Berlin*, uzskata, ka pastāv *lis pendens* starp Anglijā ierosināto tiesvedību un Vācijā ierosināto tiesvedību Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punkta nozīmē. Šādos apstākļos *Kammergericht Berlin* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [..] [Regulas Nr. 44/2001] [..] 22. panta 2. punkts attiecas arī uz tiesvedībām, kurās kāda uzņēmējsabiedrība vai juridiska persona savas tiesības atkāpties no [līgumtiesiska] darījuma pamato tā, ka [šīs] uzņēmējsabiedrīb[as] vai juridisk[ās] person[as] struktūrvienību pieņemtie lēmumi par attiecīgā [..] darījuma noslēgšanu nav spēkā esoši, jo ir pārkāpti uzņēmējsabiedrības statūti?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša, vai Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkts ir piemērojams arī publisko tiesību juridiskām personām gadījumos, kad struktūrvienību pieņemto lēmumu spēkā esamība ir jāpārbauda [..] [civillietu tiesām]?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu būtu apstiprinoša, vai tās dalībvalsts tiesai, kurā prasība iesniegta kā pēdējai, ir pienākums atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 27. pantam

apturēt tiesvedību arī tajā gadījumā, ja tiek apgalvots, ka arī vienošanās par jurisdikciju nav spēkā, jo to esot noslēgusi vienas līgumslēdzējas puses struktūrvienības, pārkāpjot uzņēmējsabiedrības statūtus?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

22 Vispirms jānorāda, ka šajā lietā ir uzdoti trīs jautājumi par Regulas Nr. 44/2001 normu interpretāciju saistībā ar pamata tiesvedību starp *BVG* un *JPM* attiecībā uz *JPM Swap* līgumu, kura priekšmets ir atvasināts finanšu instruments. Kad *JPM* bija cēlusi prasību Anglijas tiesās, lai būtībā panāktu šī līguma izpildi, pamatojoties uz minētajā līgumā ietverto jurisdikcijas noteikšanas klauzulu, *BVG* cēla paralēlu prasību, lūdzot Vācijas tiesām konstatēt, ka šis pats līgums nav spēkā, tādēļ ka, iespējams, tā priekšmetam, ņemot vērā [*BVG*] statūtus, ir *ultra vires* raksturs.

Par pirmo jautājumu

23 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams tiesvedībai, kurā kāda sabiedrība atsaucas uz to, ka šis līgums uz to nav attiecināms tā iespējamās spēkā neesamības dēļ, jo ar šīs sabiedrības institūciju lēmumu, kura rezultātā noslēgts līgums, ir pārkāpti tās statūti.

24 Iesniedzējtiesa uzdod šo jautājumu, pamatodamās uz konstatējumu, ka *BVG* pati uz savu lēmumu spēkā neesamību atsaucas blakusjautājuma vai sākotnējā jautājuma veidā. Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punktu pastāv *lis pendens* starp Anglijā ierosināto tiesvedību un Vācijā ierosināto tiesvedību, jo abas tiesvedības attiecas uz tā paša parāda esamību, kurš, iespējams, izriet no *JPM Swap* līguma, tāpēc šī līguma spēkā esamība ir jāpārbauda katrai no tiesām.

25 Iesniedzējtiesa norāda, ka abu šo tiesvedību priekšmets ir prasība līgumtiesību jomā, kas balstīta uz šo parādu. Iesniedzējtiesa precizē, ka tās pirmais jautājums attiecas uz Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta piemērojamību, veicot "tikai papildus nepieciešamo pārbaudi, vai [sabiedrības] [institūciju] pieņemtie lēmumi atbilst [sabiedrības] statūt[iem]".

26 Attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta formulējumu dažādas šīs normas valodu versijas nedaudz atšķiras. Saskaņā ar dažām valodu versijām sabiedrības vai citas juridiskās personas domicila tiesai ir izņēmuma jurisdikcija "jautājumos par" tās spēkā esamību, spēkā neesamību vai izbeigšanos vai tās institūciju pieņemto lēmumu likumīgumu. Savukārt citās valodu versijās šāda jurisdikcija ir paredzēta tad, ja šāds jautājums ir tiesvedības "priekšmets".

27 Otrā no minētajām frāzēm, pretēji pirmajai, liek domāt, ka šī Regulas Nr. 44/2001 norma attiecas vienīgi uz tādu tiesvedību, kurā sabiedrības spēkā esamība vai sabiedrības institūciju lēmuma likumīgums ir izvirzīts kā galvenais prasības pamats.

28 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības dokumenti dažādās valodās ir jāinterpretē vienoti [vienveidīgi] un tādēļ gadījumā, ja starp šiem dokumentiem dažādās valodās ir atšķirības, attiecīgā tiesību norma ir jāinterpretē atbilstoši tā tiesiskā regulējuma vispārējai jēgai un mērķim, kura sastāvdaļa tā ir (it īpaši skat. 2004. gada 29. aprīļa

spriedumu lietā C-341/01 *Plato Plastik Robert Frank*, *Recueil*, I-4883. lpp., 64. punkts, un 2010. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-340/08 *M* u.c., Krājums, I-3913. lpp., 44. punkts).

29 Tātad Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkts ir jāinterpretē, ņemot vērā ne vien tā formulējumu, bet it īpaši šīs regulas vispārējo jēgu un mērķi.

30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 44/2001 2. pantā paredzētā jurisdikcija, proti, tās dalībvalsts tiesu jurisdikcija, kuras teritorijā atrodas atbildētāja domicils, ir vispārējā norma. Izņēmums no šīs vispārējās normas ir tikai šajā regulā paredzētās īpašās jurisdikcijas normas, kas piemērojamas ierobežotā skaitā gadījumu, kuros atbildētājs atkarībā no situācijas ir jāsauc vai var tikt saukts pie atbildības citas dalībvalsts tiesā (skat. 2006. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-103/05 *Reisch Montage*, Krājums, I-6827. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi Tiesa ir sniegusi šauru interpretāciju saistībā ar Regulas Nr. 44/2001 22. panta noteikumiem (2008. gada 2. oktobra spriedums lietā C-372/07 *Hassett* un *Doherty*, Krājums, I-7403. lpp., 18. un 19. punkts). Tiesa ir nospriedusi — kā izņēmums no vispārējās jurisdikcijas normas 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.; turpmāk tekstā — "Briseles konvencija") 16. panta noteikumi, kas būtībā ir identiski Regulas Nr. 44/2001 22. pantā ietvertajiem noteikumiem, nav interpretējami plašāk, kā to prasa šo noteikumu mērķis (skat. 1977. gada 14. decembra spriedumu lietā 73/77 *Sanders*, *Recueil*, 2383. lpp., 17. un 18. punkts; 2000. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-8/98 *Dansommer*, *Recueil*, I-393. lpp., 21. punkts, un 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-343/04 *ČEZ*, Krājums, I-4557. lpp., 26. punkts).

31 Minētā pieeja ir jāattiecina uz šiem apstākļiem, kuros rodas jautājums par Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta piemērojamību (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hassett* un *Doherty*, 18. un 19. punkts; 2009. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-167/08 *Draka NK Cables* u.c. Krājums, I-3477. lpp., 20. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-292/08 *German Graphics Graphische Maschinen*, Krājums, I-8421. lpp., 27. punkts).

32 Protams, Regulas Nr. 44/2001 23. panta 5. punktā ir noteikts, ka nolīgumam, ar ko piešķir jurisdikciju, nav likumīga spēka, ja tiesām, kuru jurisdikciju tie izslēdz, ir izņēmuma jurisdikcija saskaņā ar šīs regulas 22. pantu. Tomēr šī 22. panta noteikumu pārākums nevar būt attaisnojums to plašai interpretācijai. Gluži pretēji, minētā 22. panta 2. punkta šaura interpretācija, kura nepārsniedz to, kas vajadzīgs šīs normas mērķiem, vēl jo vairāk liecina par to, ka tajā ietvertā jurisdikcijas norma ir ekskluzīva, jo tās piemērošana liegtu līguma pusēm jebkādu iespēju patstāvīgi izvēlēties citu tiesu.

33 Šajā ziņā jānorāda, ka plaša Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta interpretācija, atbilstoši kurai tas attiektos uz jebkuru tiesvedību, kurā būtu izvirzīts jautājums par sabiedrības institūciju lēmuma spēkā esamību, būtu pretrunā, pirmkārt, vienam no šīs regulas vispārējiem mērķiem, kas minēts tās preambulas vienpadsmitajā apsvērumā un kas ir centieni nodrošināt, lai jurisdikcijas normas būtu ļoti skaidri nosakāmas, kā arī, otrkārt, tiesiskās drošības principam.

34 Ja visas lietas par sabiedrības institūcijas pieņemtajiem lēmumiem ietilptu Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta piemērošanas jomā, tas patiesībā nozīmētu, ka visas pret sabiedrību celtās prasības, neraugoties uz to, vai tām ir līgumtiesisks, delikta vai kāds cits raksturs, gandrīz vienmēr varētu ietilpt sabiedrības domicila dalībvalsts tiesu kompetencē (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hassett* un *Doherty*, 23. punkts). Sabiedrībai pietiktu iepriekš atsaukties uz to, ka, iespējams, nav spēkā tās institūciju lēmumi, kuru rezultātā noslēgts līgums, vai kuru rezultātā iestājies fakts, kurš, iespējams, rada kaitējumu, — lai izņēmuma jurisdikcija vienpusēji tiktu piešķirta tās domicila tiesai.

35 Iepriekš minētais nosakāmības mērķis nebūtu sasniegts, ja uz tiesvedības raksturu balstītas tiesu jurisdikcijas normas piemērojamība varētu būt tik dažāda — jo Regulā Nr. 44/2001 par to nav skaidras normas — atkarībā no tā, vai ir uzdots iepriekšējs

jautājums, kuru kāds no lietas dalībniekiem var izvirzīt jebkurā brīdī, — tāpēc ka tādējādi tiktu grozīts minētais tiesvedības raksturs.

36 Tāpat jākonstatē, ka cits jurisdikcijas normu mērķis, kas izriet no Regulas Nr. 44/2001 22. panta noteikumiem, ir piešķirt izņēmuma jurisdikciju kādas dalībvalsts tiesām īpašos apstākļos, kuros, ņemot vērā attiecīgo jautājumu, šīs tiesas ir vispiemērotākās, lai izlemtu lietas, kas ir to jurisdikcijā tādēļ, ka pastāv īpaši cieša saikne starp šīm lietām un minēto dalībvalsti.

37 Tādējādi ar Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punktu jurisdikcija izskatīt lietas par sabiedrības institūciju lēmuma spēkā esamību ir piešķirta šīs sabiedrības domicila tiesām. Šīs tiesas ir vispiemērotākās, lai izlemtu lietas, kas attiecas vienīgi vai galvenokārt uz šādu jautājumu.

38 Tomēr saistībā ar tiesvedību, kam ir līgumtiesisks raksturs, jautājumi par līguma spēkā esamību, interpretāciju vai attiecināmību ir šīs tiesvedības centrā un ir tās priekšmets. Jebkurš jautājums par lēmuma noslēgt minēto līgumu — kuru iepriekš pieņēmušas kādas līgumslēdzējas puses institūcijas — spēkā esamību, ir uzskatāms par papildjautājumu. Šo jautājumu var izskatīt analīzē, kas šajā ziņā jāveic, tomēr tas nav vienīgais un pat ne galvenais analīzes priekšmets.

39 Tādējādi šādas līgumtiesiskas tiesvedības priekšmetam obligāti gan nav īpaši ciešas saiknes ar lietas dalībnieka, kurš atsaucas uz tā paša institūciju lēmuma iespējamo spēkā esamību, domicila tiesu. Tāpēc attiecināt uz šādām lietām tās dalībvalsts tiesu izņēmuma jurisdikciju, kurā ir vienas līgumslēdzējas sabiedrības domicils, būtu pretrunā pareizai tiesvedībai.

40 Turklāt plaša Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta interpretācija neatbilstu arī šīs normas īpašajam mērķim vienkārši centralizēt jurisdikciju to lietu izskatīšanā, kuru priekšmets ir sabiedrību pastāvēšana un to institūciju lēmumu spēkā esamība, — lai izvairītos no pretrunīgiem nolēmumiem (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hassett* un *Doherty*, 20. punkts). Šis mērķis attiecas tikai uz lietām, kurām ir minētais priekšmets, un tādējādi minētās normas mērķis nav centralizēt jurisdikciju visu to lietu izskatīšanā, kuru priekšmets ir līgums, kurā iesaistīta juridiska persona, kas kā pamatu aizstāvībai izvirza pati savu institūciju lēmumu spēkā neesamību.

41 Kā norādīts šī sprieduma 38. punktā, jebkurš jautājums par lēmuma noslēgt līgumu — kuru pieņēmušas kādas līgumslēdzējas puses institūcijas — spēkā esamību, līgumtiesiskā tiesvedībā ir uzskatāms par papildjautājumu. Šāda tiesvedība principā nevar izraisīt pretrunīgus dažādu dalībvalstu tiesu nolēmumus, jo paralēlas prasības vai pretprasības, kas balstītas uz to pašu līgumu, principā ir *lis pendens* gadījums, uz ko attiecas Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punkts, un kompetentās tiesas pieņemtie nolēmumi ir jāatzīst un jāpilda visās dalībvalstīs saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 33. panta 1. punktu un 38. panta 1. punktu.

42 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka plaša Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta interpretācija, atbilstoši kurai tas attiektos uz jebkuru tiesvedību, kurā būtu izvirzīts jautājums par sabiedrības institūciju lēmuma spēkā esamību, paplašinātu šīs normas piemērošanas jomu, pārsniedzot to, kas vajadzīgs šīs normas mērķiem.

43 Ženāra [*Jenard*] izstrādātajā ziņojumā par Briseles konvenciju (OV 1979, C 59, 1. lpp.), kurā komentētas Briseles konvencijas normas un kurā izdarītajiem secinājumiem pēc analoģijas ir nozīme Regulas Nr. 44/2001 normu interpretācijā, ir apstiprināts, ka ir lietderīgi šauri interpretēt šīs konvencijas 16. panta 2. punktu un tādējādi — minētās

regulas 22. panta 2. punktu. Saskaņā ar šo ziņojumu minētais 16. panta 2. punkts ir pamats izņēmuma jurisdikcijai attiecībā uz prasībām, kuras "principā" [galvenokārt] attiecas uz šo sabiedrību vai juridisko personu spēkā esamību, spēkā neesamību vai izbeigšanos vai to institūciju pieņemto lēmumu likumīgumu.

44 Tāpēc šī sprieduma 26. punktā konstatētās Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkta valodu versiju atšķirības ir jānovērš, interpretējot šo normu tādējādi, ka tā attiecas vienīgi uz lietām, kuru galvenais priekšmets ir sabiedrību vai juridisko personu spēkā esamība, spēkā neesamība vai izbeigšanās vai to institūciju pieņemto lēmumu likumīgums.

45 Šis secinājums nav pretējs iesniedzējtiesas lēmumā minētajam Tiesas 2006. gada 13. jūlija spriedumam lietā C-4/03 *GAT* (Krājums, I-6509. lpp.), kurā Tiesa ir nospriedusi, ka Briseles konvencijas 16. panta 4. punkts — norma, kas būtībā ir identiska Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punktam, — attiecas uz jebkuru tiesvedību, kurā vai nu prasībā, vai kā iebilde ir apstrīdēta patenta spēkā esamība, tādējādi piešķirot izņēmuma jurisdikciju tās dalībvalsts tiesām, kurā patents ir reģistrēts.

46 Šī judikatūra nav attiecināma uz lietām, kurās izvirzīts jautājums par sabiedrības institūciju lēmuma spēkā esamību. Tā kā attiecīgā patenta spēkā esamība ir obligāta premisa, it īpaši saistībā ar visām prasībām sakarā ar nelikumīgu izmantošanu, tad pareizas tiesvedības interesēs būtu izņēmuma jurisdikciju visu lietu izskatīšanā, kurās apstrīdēta šī spēkā esamība, atzīt tiesām tajā dalībvalstī, kuras teritorijā ir lūgts pieteikt vai reģistrēt šo patentu vai arī patents ir pieteikts vai reģistrēts, jo tās ir vispiemērotākās, lai šīs lietas izlemtu. Kā norādīts šī sprieduma 37.–39. punktā, tā tas nav attiecībā uz tādas sabiedrības, kas ir lietas dalībniece līgumtiesiskā tiesvedībā,

domicila tiesām, kura atsaucas uz to, ka tās pašas institūciju pieņemtais lēmums noslēgt līgumu, iespējams, nav spēkā.

47 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 22. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams tiesvedībai, kurā kāda sabiedrība atsaucas uz to, ka šis līgums uz to nav attiecināms tā iespējamās spēkā neesamības dēļ, jo ar šīs sabiedrības institūciju lēmumu, kura rezultātā noslēgts līgums, ir pārkāpti tās statūti.

Par otro un trešo jautājumu

48 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro un trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

49 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

22. panta 2. punkts Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams tiesvedībai, kurā kāda sabiedrība atsaucas uz to, ka šis līgums uz to nav attiecināms tā iespējamās spēkā neesamības dēļ, jo ar šīs sabiedrības institūciju lēmumu, kura rezultātā noslēgts līgums, ir pārkāpti tās statūti.

[Paraksti]